

Sygn. akt **XXVII Ca 1437/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Fronczak
Sędziowie:	SO Robert Zegadło SR del. Wiesława Śmich (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Katarzyna Kondratowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2016r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **I. J.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.**

o ustalenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie

z dnia 30 czerwca 2015 r., sygn. akt I C 348/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od I. J. na rzecz (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSR del. Wiesława Śmich SSO Agnieszka Fronczak SSO Robert Zegadło

XXVII Ca 1437/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 2 lutego 2015 roku powód I. J. wniósł o ustalenie, że nie istnieje wierzytelność (...) Bank (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. wobec powoda o zapłatę kwoty 315,73 franków szwajcarskich wynikająca z umowy kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 roku, która miałaby być wymagalna w dniu 4 marca 2015 roku. Ponadto, powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie: 1. powództwo oddalił; 2. zasądził od powoda na rzecz pozwanego od powoda kwotę 197 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego:

W dniu 15 września 2008 roku I. J. zawarł ze Spółdzielnią Budownictwa Mieszkaniowego (...) z siedzibą w W. umowę realizacyjną numer (...) o budowę mieszkania na zasadzie prawa własności do lokalu mieszkalnego oraz miejsca postojowego w garażu podziemnym. Na podstawie wskazanej umowy spółdzielnia zobowiązała się wybudować budynek przy ulicy (...) w W. oraz wyodrębnić i przenieść na rzecz I. J. prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w tym budynku. Cenę za przedmiotowy lokal mieszkalny strony ustaliły na kwotę 380.000,00 złotych. Cena miała być płatna w kolejno następujących transzach. Pierwszą transzę w kwocie 152.020,00 złotych I. J. wpłacił na rzecz spółdzielni ze środków własnych. Pozostałe transze I. J. zamierzał finansować z kredytu bankowego.

W dniu 16 października 2008 roku I. J. złożył w (...) Bank (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. wniosek o udzielenie kredytu w wysokości 240.000,00 złotych. Do wniosku został dołączony harmonogram wypłat transz kredytu - zgodny z transzami wpłat na rzecz spółdzielni. We wniosku jako walutę kredytu wskazano franka szwajcarskiego. I. J. podpisał oświadczenie o zapoznaniu się przez niego z warunkami udzielania kredytu w walucie obcej, jak również z symulacjami wysokości płaconych rat, zarówno w złotych, jak i w walucie obcej oraz potwierdził podpisem świadomość co do ryzyka kursowego związanego z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej.

W dniu 2 grudnia 2008 roku między I. J. a (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. została zawarta umowa kredytu mieszkaniowego denominowanego w walucie obcej numer (...). Zgodnie z treścią umowy bank udzielił I. J. kredytu na zakup ww. nieruchomości lokalowej. Kwota kredytu została oznaczona na kwotę 102.550,00 franków szwajcarskich (CHF). W umowie wskazano, że wypłata kredytu nastąpi poprzez przekazanie środków pieniężnych w złotówkach na rachunek bankowy dewelopera z tytułu należności związanych z realizacją celu kredytu. Na zabezpieczenie należności banku z tytułu umowy kredytu na nieruchomości lokalowej zlokalizowanej przy ulicy (...) w W. ustanowiono hipotekę kaucyjną odo kwoty 153.825,00 CHF.

Zgodnie z treścią punktu 2.3.1 wskazanej umowy, spłata kredytu wraz z oprocentowaniem kredytu i innymi należnościami banku powstałymi w związku z zawarciem umowy kredytu następowała poprzez obciążenie, w dacie wymagalności, rachunku bieżącego na kwotę raty i innych należności oraz poprzez przelew tych środków na rachunek bieżącej obsługi kredytu. W przypadku kredytu walutowego, należności banku wyrażone w walucie kredytu bank pobierał poprzez obciążenie rachunku bieżącego kwotą w złotych stanowiącą ich równowartość; za zgodą banku kredytobiorca mógł dokonywać spłat rat kredytu także w inny sposób, w tym w szczególności dokonać spłaty w walucie kredytu lub innej walucie obcej. Zgodnie natomiast z treścią zapisu zawartego w punkcie 7.3 umowy kredytowej, w sprawach nieuregulowanych umową kredytu miały zastosowanie postanowienia Regulaminu kredytowego oraz Regulaminu produktowego, zaś kredytobiorca potwierdził otrzymanie wskazanych regulaminów.

Ponadto, jak wynikało z treści zapisu zawartego w punkcie 3.2.3 Regulaminu produktowego, kwota kredytu miała być wypłacona kredytobiorcy w złotych polskich. W takiej sytuacji bank dokonywał przewalutowania według kursu obowiązującego w banku na podstawie Tabeli kursów właściwego dla danego rodzaju transakcji. Za zgodą banku kredytobiorca mógł złożyć dyspozycję wypłaty kredytu (w tym także którejkolwiek jego transzy) w innej walucie niż złoty.

Zgodnie zaś z treścią punktu 1.2.2.1 Regulaminu kredytowego dokumenty tworzące dokumentację kredytową należało traktować jako wzajemnie objaśniające i uzupełniające się; powinny być one traktowane jako całość. W przypadku

ujawnienia rozbieżności (sprzeczności) między jakimikolwiek dokumentami składającymi się na dokumentację kredytową, pierwszeństwo powinny mieć dokumenty wymienione w następującym porządku:

- indywidualne warunki kredytu,
- umowa kredytu wraz z załącznikami (w tym harmonogramem),
- regulamin produktowy,
- regulamin kredytowy,
- tabela prowizji i opłat i
- wszystkie inne dokumenty składające się na dokumentację kredytową, co oznaczało że w razie ewentualnych sprzeczności pierwszeństwo ma regulamin produktowy.

W dniu 08 grudnia 2008 roku I. J. złożył bankowi dyspozycję wypłaty na rzecz Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego (...) z siedzibą w W. kwoty 57.008,00 złotych, która w dacie oznaczonej zleceniem jako dzień wypłaty odpowiadała kwocie 23.367,77 CHF, zgodnie z bankowym kursem kupna franka szwajcarskiego dla kredytów walutowych i konsolidacyjnych z ww. daty oraz dyspozycję wypłaty na rachunek bankowy kredytobiorcy kwoty 11.971,00 złotych. Następnie, w dniu 11 maja 2009 roku oraz w dniu 02 października 2009 roku I. J. złożył dalsze dyspozycje: wypłaty kwoty 57.007,00 złotych (odpowiadającej wówczas kwocie 20.007,84 CHF) oraz 38.005,00 złotych (odpowiadającej kwocie 14.233,55 CHF) na rachunek bankowy dewelopera. Ponadto, w dniu 10 lutego 2009 roku (...) Bank (...) S.A. w W. wypłacił też kwotę 57.008,00 złotych oraz w dniu 19 maja 2009 roku kwotę 57.008,00 złotych (odpowiadającej kwocie 20.730,94 CHF) na rachunek bankowy dewelopera.

(...) Bank (...) S.A. w W. przedstawił I. J. harmonogram spłat kredytu, w którym wskazał, że zwrot kredytu powinien nastąpić we frankach szwajcarskich.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie załączonych do akt sprawy a wymienionych wyżej dokumentów, których autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony procesu.

Ponadto ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy oparł również na treści zeznań świadków.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że p owództwo nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu.

Na wstępie swoich rozważań Sąd Rejonowy wskazał, że powód wywiódł swe roszczenie z treści przepisu art. 189 k.p.c. Podstawową i kluczową kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było zatem ustalenie, czy po stronie powodowej istniał interes prawny w wytoczeniu przedmiotowego powództwa.

Przyjmuje się, że, najogólniej rzecz biorąc, interes prawny jest to obiektywna potrzeba uzyskania przez stronę powodową odpowiedniej treści wyroku. Interes prawny istnieje wówczas, gdy istnieje niepewność stosunku prawnego lub prawa wynikająca z obecnego lub przewidywanego ich kwestionowania lub naruszenia, a zatem gdy zachodzi swoista potrzeba ich potwierdzenia wynikająca z sytuacji prawnej, w jakiej znajduje się powód. Przyjmuje się, że „interes prawny”, o którym mowa w ww. przepisie Kodeksu postępowania cywilnego, jest szczególnym rodzajem klauzuli generalnej, dlatego też, jak w przypadku każdej klauzuli generalnej, nie jest możliwe stworzenie jednego wzorca tego pojęcia, który mógłby być stosowany w każdej sprawie; zawsze bowiem o istnieniu interesu prawnego w dużej mierze decydują konkretne okoliczności sprawy. Sąd Rejonowy podkreślił, że „interes prawny” jest kategorią obiektywną w tym znaczeniu, że dla jego istnienia czy nieistnienia nie ma w zasadzie znaczenia, że powód odczuwa subiektywną potrzebę ochrony swych praw. Zawsze musi bowiem istnieć obiektywna niepewność co do stanu prawnego lub prawa, która wymaga usunięcia. W dalszej kolejności wskazać należało, że interes prawny powoda w wytoczeniu powództwa na podstawie przepisu art. 189 k.p.c. nie istnieje, jeżeli realnie możliwym jest uzyskanie

przez niego ochrony lub usunięcie stanu niepewności w inny sposób, w tym w szczególności, gdy uzasadnione jest posłużenie się dalej idącym (intensywniejszym) środkiem ochrony prawnej. Zatem, jeżeli odnośnie do usunięcia stanu niepewności czy zagrożenia sfery prawnej powoda istnieje możliwość wytoczenia innego powództwa, np. o świadczenie, taka możliwość wyłącza istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie. Dodatkowo Sąd Rejonowy wskazał, że interes prawny nie istnieje w okolicznościach ukształtowanych jednoznacznie stanem prawnym i niekwestionowanymi zdarzeniami prawnymi.

Ponadto w ocenie Sądu Rejonowego skoro powództwo wytoczone na podstawie art. 189 k.p.c. zmierzało do likwidacji stanu niepewności sfery prawnej, to interes prawny nie będzie istniał także w sytuacji, w której cel taki nie zostanie osiągnięty poprzez wytoczone powództwo, czyli jeśli sfera prawna powoda, nawet przy uwzględnieniu powództwa, pozostałaby dalej zagrożoną, zagmatwaną lub niejasną. Nigdy też powództwo o ustalenie nie może być traktowane jako sposób na pozyskanie środka dowodowego, z którego strona mogłaby następnie skorzystać w innym postępowaniu.

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności niniejszej sprawy Sąd Rejonowy wskazał, że w ocenie Sądu Rejonowego niemożliwym było uznanie, że powód I. J. miał interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie nieistnienia wierzytelności pozwanego wobec powoda o zapłatę kwoty 315,73 CHF. Przede wszystkim należało bowiem zauważyć, że w zakresie sytuacji prawnej wynikającej z umowy kredytu z dnia 2 grudnia 2008 roku łączącej strony niniejszego postępowania, nie zachodziła niepewność wymagająca usunięcia w ramach powództwa opartego na treści przepisu art. 189 k.p.c.

W ocenie Sądu Rejonowego fakt, że powód nie skorzystał z możliwości zawarcia aneksu do umowy kredytowej z pozwanym już po nowelizacji przepisów Prawa bankowego, w celu wyeliminowania niepewności, wskazując w przedmiotowym aneksie zasady ustalania kursów walut, wynikał z woli uzyskania prawomocnego orzeczenia w niniejszej sprawie jako punktu wyjścia do ewentualnych renegocjacji spłaty pobranego kredytu.

Sąd Rejonowy zważył, że jak niezwykle trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 20 listopada 2012 roku wydanym w sprawie I ACa 499/12, tabele kursów walut stosowane przez banki w latach ubiegłych do kredytów denominowanych do walut obcych nie były przez kredytobiorców kwestionowane dopóty, dopóki kurs waluty polskiej do głównych walut, w których udzielano kredytów lub do których kredyt był denominowany (CHF, USD, EUR), był stabilny. Nawet bowiem wysoki poziom tzw. „spreadu walutowego” stosowanego przez banki przy przeliczaniu walut nie pozbawiał waloru kredytu walutowego (denominowanego do waluty obcej), jego oprocentowanie było bowiem dużo bardziej atrakcyjne niż oprocentowanie kredytów w walucie polskiej. Jak się jednak okazało, większość kredytobiorców nie uświadamiała sobie ryzyka związanego z tego typu kredytami, które w istocie były pewną spekulacją walutą obcą, z którą wiązało się duże ryzyko, które w ostatnich latach stało się ryzykiem realnym, ciężko doświadczając kredytobiorców.

Kredytobiorcy w walucie polskiej eliminowali to ryzyko, w zamian za uiszczanie wysokich odsetek od rat spłacanego kapitału. Wskazać w tym miejscu należało, że w okresie od zawarcia umowy przez powoda w dniu 02 grudnia 2008 roku do chwili obecnej zanotowano znaczny wzrost kursu franka szwajcarskiego w stosunku do złotówki. Wysoki kurs walut obcych w stosunku do złotówki spowodował, że wysokość tzw. spreadu walutowego, zwłaszcza kształtowanego dość dowolnie przez banki, w tym przez pozwany bank, stała się dla kredytobiorców dodatkowym istotnym kosztem ponoszonym w związku ze spłatą kredytu.

Ponieważ problem ten dotyczył istotnej liczebnie grupy obywateli i stał się ważki społecznie, dostrzegł go również Ustawodawca, który, nie mając możliwości wpływania na kurs walut obcych w stosunku do złotówki, postanowił umożliwić kredytobiorcom uniknięcie ponoszenia kosztów spreadu stosowanego przez banki. W tych okolicznościach doszło do uchwalenia ustawy z dnia 29 lipca 2011 roku o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw.

Sąd Rejonowy wskazał, że ustawodawca wprowadził narzędzie prawne pozwalające wyeliminować z obrotu postanowienia umowne zawierające niejasne reguły przeliczania należności kredytowych, zarówno na przyszłość, jak i w odniesieniu do wcześniej zawartych umów w części, która pozostała do spłacenia. Zatem, jak wynikało z

powyższego, przepis art. 69 ust. 2 pkt 4a dodany ww. ustawą nowelizującą wprowadzał kolejny element umowy kredytu, jaki umowa taka powinna zawierać. Przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2011 roku ingerowały więc wprost w umowę łączącą strony z chwilą wejścia w życie ustawy. Od tego momentu służyło powodowi roszczenie o stosowną zmianę umowy względem banku co do niespłaconych rat, tak, by czyniła ona zadość wymaganiom określonym w treści przepisu art. 69 ust. 2 pkt 4a ustawy Prawo bankowe, tj. w sposób szczegółowy regulowała sposób i zasady określania kursu wymiany waluty, do której były denominowane raty kapitałowo-odsetkowe kredytu powoda. Gdyby bank nie zechciał uczynić tego dobrowolnie, to zgodnie z obowiązkiem nałożonym na niego w treści art. 4 ustawy nowelizującej z dnia 29 lipca 2011 roku, powód mógł wystąpić przeciwko niemu ze stosownym roszczeniem. Jak wyjaśniono bowiem w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 5 lutego 2014 r., I ACa 801/13, OSAB 2014, nr 1, s. 33-41, wejście w życie art. 4 i 5 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 165, poz. 984), w odniesieniu do umów o kredyt mieszkaniowy zawartych przed dniem 26 sierpnia 2011 r. i wykonywanych w tej dacie, wywarł taki skutek, że strony umowy, w formie aneksu do umowy o kredyt, mogą ukształtować odmiennie niż w umowie sposób i termin ustalenia kursu wymiany walut, na podstawie którego wyliczona została kwota kredytu zdenominowanego w walucie obcej wysokość jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasady przeliczania na spłatę kredytu. W sytuacji niewywiązania się przez bank z ustawowego obowiązku nałożonego na niego art. 4 zd. 2 ustawy nowelizującej, po stronie kredytobiorcy pojawia się żądanie w postaci świadczenia niepieniężnego o zobowiązanie kredytodawcy do zawarcia umowy. Ustawodawca dał możliwość kredytobiorcy ubiegania się - w odniesieniu do tej części kredytu, który pozostał do spłacenia - o skonkretyzowanie zasad określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego wyliczana została kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę spłaty kredytu. Interes prawny kredytobiorcy w takich okolicznościach faktycznych może być w całości zaspokojony w drodze powództwa o świadczenie.

W dalszym ciągu niniejszych rozważań Sąd Rejonowy wskazał, że ustawą z dnia 29 lipca 2011 roku o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, został wprowadzony również przepis art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, zgodnie z którym w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty obcej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie. W tym przypadku w umowie o kredyt określa się także zasady otwarcia i prowadzenia rachunku służącego do gromadzenia środków przeznaczonych na spłatę kredytu oraz zasady dokonywania spłaty za pośrednictwem tego rachunku. Istota tego przepisu sprowadza się do konkluzji, że kredytobiorca w ogóle nie musiał korzystać z kursów walut banku, w którym uzyskał kredyt, zaś spłaty rat kredytu mógł dokonywać bezpośrednio w tej walucie pozyskanej od podmiotu trzeciego (innego banku, kantoru, itp.). Co prawda przepis art. 4 ww. ustawy nowelizującej regulujący jej zastosowanie do umów zawartych przed jej wejściem w życie, nie wymieniał art. 69 ust. 3 Prawa bankowego jako przepisu mającego zastosowanie do umów zawartych przed wejściem w życie ustawy, jednakże, jak słusznie wskazał w tym względzie Sąd Apelacyjny w Białymstoku w powoływanym już wcześniej wyroku wynikało to ze specyfiki tej regulacji, bowiem siłą rzeczy zastosowanie tego przepisu do rat już spłaconych nie byłoby możliwe.

W świetle wskazanych rozwiązań legislacyjnych, jeżeli kurs wymiany waluty zaproponowany przez bank nie odpowiadał spłacającemu kredyt, mógł on nabyć na rynku w kantorze lub w innym banku walutę po cenie niższej od tej oferowanej przez bank będący kredytodawcą, udać się z nią do banku, a następnie wpłacić w kasie banku, bez żadnych dodatkowych opłat ani prowizji i bez konieczności podpisywania jakiegokolwiek aneksu do umowy kredytowej.

Podsumowując zatem, w świetle przepisów ww. ustawy z dnia 29 lipca 2011 roku o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, Sąd Rejonowy uznał, że nie zachodziła żadna niepewność co do zasad spłaty kredytu przez powoda od momentu wejścia w życie tej ustawy, a zatem nie występował w tym przedmiocie po stronie powodowej interes prawny jako przesłanka przepisu art. 189 k.p.c. Kredytobiorca mógł bowiem albo zawrzeć z pozwanym aneks do umowy regulujący szczegółowo zasady przeliczania waluty, do której miał denominowany kredyt, albo spłacać wymagalne raty bezpośrednio w tej walucie nabytej na rynku.

Brak interesu prawnego w wytoczeniu niniejszego powództwa czynił zbędnym dalsze rozważania w zakresie argumentacji powoda, jednakże Sąd Rejonowy postanowił odnieść się do twierdzeń pozwu oraz zarzutów podniesionych przez stronę powodową w replice do odpowiedzi na pozew pozwanego.

W pierwszej kolejności powód wskazał, że zobowiązanie kredytowe zaciągnięte przez niego w (...) Bank (...) S.A. w W. nie miało charakteru kredytu denominowanego do waluty obcej (CHF), gdyż z całokształtu dokumentacji kredytowej wynikało, że między stronami niniejszego postępowania została zawarta umowa o kredyt walutowy. Sąd Rejonowy zważył, że kredyt denominowany to kredyt walutowy, w którym kwota kredytu w złotych jest przeliczana na obcą walutę kredytową w dniu przygotowania umowy kredytowej. W niniejszej sprawie walutą kredytu był frank szwajcarski, z tym że wykonanie zobowiązania banku polegającego na wypłacie kredytu miało nastąpić w złotych, chyba że kredytobiorca złożył dyspozycję o dokonanie wypłaty w walucie obcej, zaś bank na taką wypłatę wyraził zgodę.

W ocenie Sądu Rejonowego za pozbawione zasadnych podstaw i nieznajdujące odzwierciedlenia w dokumentacji kredytowej zgromadzonej w niniejszym postępowaniu, uznać należało także twierdzenia powoda dotyczące braku zastosowania do jego sytuacji zapisów Regulaminu produktowego (dla kredytu mieszkaniowego i kredytu konsolidacyjnego (...) Bank (...) S.A.), stanowiącego załącznik do umowy kredytowej. Zastosowanie zapisów wskazanego Regulaminu produktowego nie mogło budzić wątpliwości, w tym w szczególności w świetle zapisów umowy kredytowej z dnia 02 grudnia 2008 roku, a także treści Regulaminu kredytowego, którego obowiązywania i wiążącego charakteru powód nie kwestionował. Jak wynikało bowiem z treści punktu 7.3 umowy kredytu z dnia 02 grudnia 2008 roku (pozostałe postanowienia umowy kredytu) strony wyraźnie przewidziały, że w sprawach nieuregulowanych umową kredytu zastosowanie będą miały postanowienia Regulaminu kredytowego oraz Regulaminu produktowego, a kredytobiorca potwierdzał otrzymanie obydwu dokumentów.

Sąd Rejonowy wskazał, że, jak wynikało z treści punktu 2.3.1 Pozostałych postanowień umowy kredytu, spłata kredytu wraz z oprocentowaniem kredytu i innymi należnościami banku powstałymi w związku z zawarciem umowy kredytu następowała poprzez obciążenie - w dacie wymagalności - rachunku bieżącego poprzez kwotę raty i innych należności oraz poprzez przelew tych środków na rachunek bieżącej obsługi kredytu. W przypadku kredytu walutowego należności banku wyrażone w walucie kredytu bank pobierał poprzez obciążenie rachunku bieżącego kwota w złotych polskich stanowiącą ich równowartość; za zgodą banku kredytobiorca mógł dokonywać spłat rat kredytu także w inny sposób, w tym w szczególności dokonać spłaty w walucie kredytu lub innej walucie obcej.

W ocenie Sądu Rejonowego, w pełni zgodzić się należało z twierdzeniami strony pozwanej, że umowa zawarta między stronami niniejszego postępowania posiadała wszystkie cechy kredytu denominowanego i, wobec brzmienia przepisu art. 65 § 2 k.c. dotyczącego wykładni umów, dla wywołania właściwych jej skutków, nie musiała nosić ani określonej nazwy, ani literalnie wzmiankować, że jest „umową o kredyt denominowany”, zwłaszcza że w dacie podpisania tej umowy był to termin wyłącznie o charakterze ekonomicznym a nie prawnym.

Za bezzasadne Sąd Rejonowy uznał twierdzenia powoda, który twierdził, że dopuszczalność udzielania przez banki kredytów denominowanych do waluty obcej zaistniała w polskim porządku prawnym dopiero po wejściu w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 roku o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, którą został wprowadzony do ustawy Prawo bankowe między innymi przepis art. 69 ust. 2 pkt 4a. Zdaniem powoda umowa kredytu zawarta przez niego z pozwanym w dniu 2 grudnia 2008 roku nie mogła bowiem stanowić umowy o udzielenie kredytu denominowanego, a w konsekwencji w niniejszej sprawie nie mógł znaleźć zastosowania wyżej wymieniony przepis dodany do Prawa bankowego wskazaną ustawą nowelizującą. Twierdzenia te uznać jednak należało za błędne. Kredyty denominowane czy też indeksowane do waluty obcej, na długo przed wejściem w życie ww. nowelizacji były produktami bankowymi powszechnie dostępnymi na polskim rynku. Jak słusznie podniósł pełnomocnik pozwanego, celem wprowadzenia przepisu art. 69 ust. 2 pkt 4a do ustawy Prawo bankowe z dniem 26 sierpnia 2011 roku nie było zatem stworzenie możliwości zawierania umów o kredyt denominowany, lecz jedynie uregulowanie (usankcjonowanie) kwestii dotyczących wątpliwości prawnych odnośnie do tego rodzaju kredytów a związanych z ustalaniem kursów wymiany walut i możliwością spłaty tych kredytów w walucie obcej. Sąd Rejonowy zważył, że ideą dokonania nowelizacji Prawa bankowego ustawą z dnia 29 lipca 2011 roku bez wątplenia było utrzymanie już

funkcjonujących na polskim rynku kredytów denominowanych według nowych zasad, nie zaś stworzenie możliwości zawierania umów kredytowych tego rodzaju.

Za niezasadne Sąd Rejonowy uznał twierdzenia strony powodowej, że przepis art. 69 ust. 2 pkt 4a nie mógł znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż Ustawodawca uzależnił stosowanie nowych przepisów do umów zawartych przed wejściem w życie wyżej opisanej nowelizacji przepisów dotyczącej między innymi Prawa bankowego, od zawarcia przez bank z kredytobiorcą stosownego aneksu do umowy kredytowej zmieniającego charakter kredytu. Powód podnosił, że między nim a pozwanym nigdy nie doszło do zawarcia jakiegokolwiek aneksu do umowy kredytu z dnia 2 grudnia 2008 roku.

Przepis art. 69 ust. 2 pkt 4a dodany do ustawy Prawo bankowe ustawą nowelizującą z dnia 29 lipca 2011 roku wprowadzał kolejny element umowy kredytu jaki umowa taka powinna zawierać. Od momentu wejścia w życie wskazanej nowelizacji kredytobiorcom służyło względem banku, co do niespłaconych rat, uprawnienie do wnioskowania o stosowną zmianę umowy, tak, by czyniła ona zadość wymaganiom określonym w treści przepisu art. 69 ust. 2 pkt 4a ustawy Prawo bankowe, tj. w sposób szczegółowy regulowała sposób i zasady określania kursu wymiany waluty, do której były denominowane raty kapitałowo-odsetkowe kredytu. Gdyby bank nie zechciał uczynić tego dobrowolnie, zgodnie z obowiązkiem nałożonym na niego w treści art. 4 ustawy nowelizującej z dnia 29 lipca 2011 roku, powód mógł wystąpić ze stosownym roszczeniem, o którym była już mowa wyżej. Jak wynikało z powyższego, sam fakt, że między stronami nie doszło do zawarcia aneksu do umowy kredytowej nie powodował utraty mocy wiążącej przepisu art. 69 ust. 2 pkt 4a Prawa bankowego w stosunku do tych podmiotów.

W ocenie Sądu Rejonowego argumentacja strony powodowej nie znajdowała jednak potwierdzenia w dokumentacji kredytowej dotyczącej umowy kredytu z dnia 2 grudnia 2008 roku, za słuszne w tym zakresie uznać należało twierdzenia strony pozwanej. Jak wskazał pełnomocnik pozwanego banku w odpowiedzi na pozew oraz w piśmie z dnia 16 kwietnia 2015 roku pozwany oddał do dyspozycji powoda ustaloną w umowie kredytu kwotę kredytu wyrażoną we frankach szwajcarskich, która stanowiła walutę zobowiązania banku, tyle że na mocy porozumienia stron wynikającego z umowy kontrahenci przyjęli, że oddana do dyspozycji powoda kwota franków szwajcarskich zostanie wypłacona w złotych; oddanie przez bank do dyspozycji powoda kwoty franków szwajcarskich polegało na tym, że bank zobowiązał się wykonać swoje zobowiązanie do oddania środków pieniężnych we frankach poprzez wypłatę uzgodnionej sumy w złotych -powód i pozwany uzgodnili zatem, że inna będzie waluta zobowiązania (frank szwajcarski) a inna waluta wykonania zobowiązania (waluta świadczenia -złotówki). Takie zaś ułożenie stosunku prawnego było zgodne z zasadą swobody umów (art. 353¹ k.c.).

Powód, uzasadniając żądanie pozwu, powoływał się również na nieważność punktu 3.2.3 Regulaminu produktowego oraz punktu 2.3.1 Umowy kredytu, wskazując na abuzywny charakter wskazanych zapisów.

Sąd Rejonowy wskazał, że poza sporem w niniejszej sprawie pozostawało, że postanowienia umożliwiające bankowi ustalanie w sposób dowolny Tabel kursów walut obcych były umownymi postanowieniami niedozwolonymi wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych pod pozycją 3178 na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. wydanego w dniu 14 grudnia 2010 roku, XVII AmC 426/09, od którego to wyroku Sąd Apelacyjny w Warszawie, wyrokiem z dnia 21 października 2011 roku, VI Ca 420/11, oddalił apelację.

Sąd Rejonowy zważył, że i w tym zakresie niewątpliwie rację należało przyznać pozwanemu, gdyż faktycznie żaden zapis umowy kredytowej z dnia 2 grudnia 2008 roku zawartej między stronami nie był tożsamy w treści z postanowieniem uznanym za klauzulę niedozwoloną w ww. wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. z dnia 14 grudnia 2010 roku, XVII AmC 426/09.

Sąd Rejonowy wskazał, że wobec treści przepisów art. 385¹, art. 385³ k.c. dotyczących niedozwolonych postanowień umownych, ocena, czy konkretny zapis umowy stanowił klauzulę abuzywną, czy też nie, jest dopuszczalna w toku rozpoznawania każdej sprawy cywilnej dotyczącej konkretnego stosunku obligacyjnego, czyli w toku tzw. kontroli

in concreto, nie zaś wyłącznie w trakcie tzw. kontroli in abstracto dokonywanej przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w postępowaniu odrębnym w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.

Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z brzmieniem zapisu zawartego w punkcie 3.2.3 Regulaminu produktowego kwota kredytu miała być wypłacona kredytobiorcy w złotych. W takiej sytuacji bank dokonywał przewalutowania według kursu obowiązującego w banku na podstawie Tabeli kursów właściwego dla danego rodzaju transakcji. Za zgodą banku kredytobiorca mógł złożyć dyspozycję wypłaty kredytu (w tym także którejkolwiek jego transzy) w innej walucie niż złoty polski. Natomiast zgodnie z treścią punktu 2.3.1 spłata kredytu wraz z oprocentowaniem kredytu i innymi należnościami banku powstałymi w związku z zawarciem umowy kredytu następowała poprzez obciążenie, w dacie wymagalności, rachunku bieżącego przez kwotę raty i innych należności oraz poprzez przelew tych środków na rachunek bieżącej obsługi kredytu. W przypadku kredytu walutowego należności banku wyrażone w walucie kredytu bank pobierał poprzez obciążenie rachunku bieżącego kwotą w złotych stanowiącą ich równowartość; za zgodą banku kredytobiorca mógł dokonywać spłat rat kredytu także w inny sposób, w tym w szczególności dokonać spłaty w walucie kredytu lub innej walucie obcej.

Sąd Rejonowy w toku niniejszego postępowania zaniechał jednak dokonywania kontroli incydentalnej wskazanych przez stronę powodową zapisów umowy kredytowej oraz Regulaminu produktowego, gdyż, jak zostało już opisane we wcześniejszej części uzasadnienia, po wejściu w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 roku o zmianie ustawy Prawo Bankowe oraz niektórych innych ustaw i dodaniu przepisu art. 69 ust. 2 pkt 4a Prawa bankowego, niedozwolony charakter tego rodzaju postanowień umownych został wyeliminowany. Przepis art. 69 ust. 2 pkt 4a konstruował bowiem po stronie banków nowy obowiązek odnośnie do wymaganych elementów nowo zawieranych umów kredytowych, zaś kredytobiorca, który zawarł z bankiem umowę przed wejściem w życie powołanego przepisu, mógł żądać zawarcia aneksu do umowy. Od tego momentu powodowi służyło względem banku, co do niespłaconych jeszcze rat kredytu, roszczenie o stosowną zmianę umowy, by czyniła ona zadość postanowieniom art. 69 prawa bankowego, tj. w sposób szczegółowy regulowała sposób i zasady określania kursu wymiany waluty, do której były denominowane raty kapitałowo-odsetkowe kredytu powoda. Dokonując ww. nowelizacji Prawa bankowego Ustawodawca wprowadził narzędzie prawne pozwalające wyeliminować z obrotu postanowienia umów kredytowych zawierające niejasne reguły przeliczania należności kredytowych, zarówno tych przyszłych, jak i w odniesieniu do wcześniej zawartych umów, w części, która pozostała do spłacenia. Abuzywność takich postanowień wskazywana przez powoda została zatem w powyższym zakresie usunięta.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o treść przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Rejonowego wniósł powód zaskarżając przedmiotowe rozstrzygnięcie w całości.

Orzeczeniu powód zarzucił naruszenie

1. art. 189 KPC przez bezzasadne uznanie, że powód nie legitymował się interesem prawnym w żądaniu ustalenia nieistnienia kwestionowanej wierzytelności;
2. art. 69 ust. 2 pkt 4 a) ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe i niektórych innych ustaw oraz pozostałych, ogólnie przywoływanych przez Sąd I Instancji przepisów przedmiotowej ustawy i (cyt.) „idei przewodnich dokonanej nowelizacji prawa bankowego”, poprzez ich bezzasadne zastosowanie w sprawie, w której przedmiotem sporu nie były zasady spłat rat kredytu denominowanego i obliczania ich wysokości, lecz przedmiotem sporu był zarzut i skutki prawne braku postawienia do dyspozycji sumy kredytu w walucie kredytu oraz zarzut i skutki prawne braku podstaw prawnych i kontraktowych do wypłaty w złotych polskich w 2008 r. i 2009 r. transz kredytu udzielonego we frankach szwajcarskich, które to zagadnienia pozostają poza zakresem regulacji przywołanej ustawy;
3. art. 65 KC poprzez błędne i sprzeczne z wolą stron przyjęcie, że zawierając umowę kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 r. strony umówiły się, że „oddana do dyspozycji powoda kwota franków szwajcarskich zostanie wypłacona w złotówkach”, w związku z czym kredyt był kredytem denominowanym, a nie kredytem walutowym, podczas gdy: w umowie kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 r. strony wprost umówiły się, że walutą kredytu jest

frank szwajcarski, a kwotę kredytu ustalono na 102.550 CHF (vide punkt 25 i 26 Indywidualnych Warunków Kredytu), w umowie kredytu uregulowano, że: „Wyplata Kredytu nastąpi przez przekazanie środków na rachunek bankowy Dewelopera (...) [oraz] „uznanie rachunku Kredytobiorcy” (vide punkt 19 Indywidualnych Warunków Kredytu), bez określania, że do wypłaty dojdzie w kwocie i walucie innej, niż wskazana w punktach poprzedzających (25 i 26) Indywidualnych Warunków Kredytu, w umowie kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 r. w dokumencie (...) uregulowano wprost (w rubryce „Data Planowanej Wypłaty u wysokość transz) wysokość wypłaty poszczególnych transz, wskazując kwoty we frankach szwajcarskich, z dokumentacji kredytowej przedstawionej przez pozwanego, tj. z potwierdzenia realizacji przelewu ELIXIR z dnia 10 lutego 2009 r. wynika, że w odniesieniu do jednej z transz kredytu, pozwany bank dokonał wypłaty przedmiotowej transzy we frankach szwajcarskich, co przeczy ustaleniu zgodnym z twierdzeniem pozwanego, jakoby zgodną wolą stron było, by transze kredytu były wypłacane w złotych polskich;

4. art. 65 KC poprzez błędne i sprzeczne z wolą stron przyjęcie, że elementem treści stosunku prawnego, wynikającego z umowy kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 r. jest punkt 3.2 Regulaminu Produktowego, zatytułowany „Wyplata Kredytu” w tym punkt 3.2.3 Regulaminu Produktowego, stanowiący, że: „Kwota Kredytu będzie wypłacona Kredytobiorcy w złotych. W takiej sytuacji Bank dokonuje przewalutowania według kursu obowiązującego w Banku na podstawie Tabeli Kursów, właściwego dla danego rodzaju transakcji...”, podczas gdy:

a. zgodnie z punktem 7.3 umowy kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 r. postanowienia Regulaminu Produktowego mają zastosowanie wyłącznie w sprawach nie uregulowanych umową kredytu, w związku z czym punkt 3.2.3 Regulaminu Produktowego nie mógł znajdować zastosowania, gdyż walutę wypłat kredytu uregulowano w treści samej umowy kredytu nr (...) (...) w następujących postanowieniach: w punktach 25, 26 i 29 Indywidualnych Warunków Kredytu strony postanowiły, że pozwany bank odda powodowi do dyspozycji kwotę 102.550 franków szwajcarskich, a ich wypłata nastąpi poprzez przekazanie ich „na rachunek bankowy Dewelopera (...) [oraz] „uznanie rachunku Kredytobiorcy”, w dokumencie (...) stanowiącym część umowy kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 r. uregulowano wprost (w rubryce „Data Planowanej Wypłaty u wysokość transz) wysokość wypłaty poszczególnych transz i ich datę, a z przedmiotowego postanowienia wynika, że pozwany bank wypłacał będzie wskazane w tym punkcie kwoty we frankach szwajcarskich (sumujące się do kwoty kredytu, tj. 102.550 CHF, tj. do kwoty kredytu),

b. zgodnie z punktem 7.3 umowy kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 r. postanowienia Regulaminu Produktowego mają zastosowanie wyłącznie w sprawach nie uregulowanych umową kredytu, co oznacza, że Regulamin Produktowy może dotyczyć wyłącznie kwestii pobocznych i organizacyjnych i, tym samym, Regulamin Produktowy nie może regulować kwestii tak fundamentalnej dla praw i obowiązków stron jak kwestia przedmiotu świadczenia podstawowego pozwanego banku, w tym w szczególności nie może kształtować przedmiotu świadczenia odmiennie, niż umówiono się w umowie kredytu,

c. z punktu 8.3 umowy kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 r. wynika, że (...) oraz (...) zdefiniowane zostały w Regulaminie Kredytowym, a nie w Regulaminie Produktowym, przy czym w Regulaminie Kredytowym brak jest tożsamyh postanowień, do cytowanego wyżej punktu 3.2.3 Regulaminu Produktowego, zgodnie z punktem 1.2.2.2 Regulaminu Kredytowego, w przypadku rozbieżności pomiędzy dokumentami stanowiącymi dokumentację kredytową, pierwszeństwo powinny mieć dokumenty wymienione w następującym porządku: (i) indywidualne warunki kredytu, (ii) umowa kredytu wraz z załącznikami (w tym z harmonogramem), (iii) regulamin produktowy, (iv) regulamin kredytowy, a zatem: skoro w dokumencie Pozostałe Indywidualne Warunki Kredytu”, stanowiącym część umowy kredytu nr (...) (...) z dnia 2 grudnia 2008 r. uregulowano wprost (w rubryce „Data Planowanej Wypłaty u wysokość transz) wysokość wypłaty poszczególnych transz i ich datę, a z przedmiotowego postanowienia wynika, że pozwany bank wypłacał będzie wskazane w tym punkcie kwoty we frankach szwajcarskich (sumujące się do kwoty kredytu, tj. 102.550 CHF, tj. do kwoty kredytu), to przedmiotowe postanowienie, regulujące wypłaty w CHF ma pierwszeństwo wobec punktu 3.2.3 Regulaminu Produktowego, skoro w punktach 25, 26 i 29 Indywidualnych Warunków Kredytu strony postanowiły, że pozwany bank odda powodowi do dyspozycji kwotę 102.550 franków szwajcarskich, a ich wypłata nastąpi poprzez przekazanie ich „na rachunek bankowy Dewelopera (...) [oraz] „uznanie rachunku Kredytobiorcy”, to przedmiotowe postanowienie, regulujące wypłaty w CHF ma pierwszeństwo wobec punktu 3.2.3 Regulaminu Produktowego, skoro w stanowiącym załącznik do umowy kredytu oświadczeniu

kredytobiorcy o zapoznaniu się z ryzykiem kursowym wskazano, że kredyt będzie udzielony w walucie CHF, a kredytobiorca (powód) zapoznał się z ryzykiem związanym z kredytem walutowym (a nie z ryzykiem związanym z kredytem denominowanym) to przedmiotowe postanowienie ma pierwszeństwo wobec punktu 3.2.3 Regulaminu Produktowego.

d. strony postanowiły, że postanowienia Regulaminu Produktowego oraz Indywidualnymi Warunkami Kredytu oraz Umową Kredytu wraz z załącznikami pierwszeństwo będą miały postanowienia Indywidualnych Warunków Kredytu oraz Umowy Kredytu, co w konsekwencji oznacza, że skoro punkt 3.2.3 Regulaminu Produktowego (stanowiący o wypłacie transz kredytu w PLN) jest sprzeczny z Indywidualnymi Warunkami Kredytu (gdzie wskazano kwoty poszczególnych transz kredytu w CHF) oraz Umową Kredytu (gdzie wskazano kwotę kredytu, walutę kredytu i sposób jej wypłaty - vide punkty 25, 26 i 29 Umowy Kredytu), to zastosowanie punktu 3.2.3 Regulaminu Produktowego jest wykluczone;

2. art. 385¹ § 1 KC przez jego niezastosowanie i uznanie, że postanowienie punktu 3.2.3 Regulaminu Produktowego wiąże strony umowy kredytu nr (...) \ (...) z dnia 2 grudnia 2008 r., pomimo że przedmiotowe postanowienie stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 KC

Podnosząc powyższe zarzuty, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów postępowania odwoławczego.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości, zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wywiedziona przez stronę powodową nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenie faktycznie poczynione przez Sąd Rejonowy jak również ich ocenę prawną i przyjmuje je za własne.

Na wstępie wskazać należy, iż powód sformułował swoje żądanie jako powództwo o ustalenie nieistnienia wierzytelności pozwanego wobec powoda o zapłatę 315,73 franków szwajcarskich, która to wierzytelność miała być wymagalna dniu 4 marca 2015 r. i wynikać z zawartej umowy kredytowej z dnia 2 grudnia 2008 roku. Oznacza to, że powód de facto domagał się ustalenia tego, że po jego stronie nie istnieje obowiązek zapłaty jednej z rat kredytowych.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy zasadnie uznał, iż powód nie miał interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k. p. c. w dochodzeniu tak skonstruowanego żądania. Zgodnie z powołanym przepisem powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Interes prawny stanowi obiektywną potrzebę prawną uzyskania wyroku odpowiedniej treści występującą wówczas, gdy powstała sytuacja rzeczywistego naruszenia albo zagrożenia naruszenia określonej sfery prawnej. Interes prawny występuje wtedy, gdy sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości, a jednocześnie interes ten nie podlega ochronie w drodze innego środka (por. wyrok SN z dnia 8 maja 2000 r., sygn. akt V CKN 29/00, wyrok SN z dnia 9 lutego 2012 r., sygn. akt III CSK 181/11). Przyjmuje się istnienie interesu prawnego zawsze, gdy istnieje niepewność stanu prawnego. Jednakże brak interesu prawnego ma miejsce wówczas, gdy stan niepewności prawnej może być usunięty w drodze dalej idącego powództwa o świadczenie lub innego powództwa bądź w drodze podjęcia obrony w toku już wytoczonej odrębnej sprawy o świadczenie (por. wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2010 r., sygn. akt IV CSK 453/09).

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie żądanie powoda nie zasługuje na ochronę prawną. Sąd Rejonowy słusznie wskazał, że nie zostało wykazane, aby tak sformułowane żądanie miało zapewnić ochronę powodowi i usunąć stan niepewności w relacji pomiędzy powodem a pozwanym w sposób, który by zapewni rozwiązanie wszelkich sporów

powstałych pomiędzy stronami, również na przyszłość. Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał, że w związku z nowelizacją ustawy Prawo Bankowe poprzez tzw. ustawę antyspredową nie można uznać, by po stronie powoda istniał interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie. Sąd I instancji trafnie bowiem uznał, że wprowadzenie przedmiotowej noweli spowodowało, że kredytobiorcy utracili ewentualnie im przysługujący interes prawny w kwestionowaniu zasad przeliczania waluty obcej na złotówki, jak i złotych na walutę obcą. Wprowadzenie tej noweli spowodowało, iż obecnie nie istnieje niepewność w relacji między powodem a pozwanym, również w zakresie wysokości rat kredytu, do których zapłaty zobowiązany jest powód, zaś żądanie dotyczy raty z terminem płatności na dzień 04 marca 2015 roku.

Sąd Rejonowy słusznie ocenił, iż roszenie dochodzone przez powoda w niniejszej sprawie w istocie zmierza do uzyskania przesądu dla prowadzenia innych postępowań w ewentualnym sporze z pozwanym bankiem, nie zaś do usunięcia rzekomego stanu niepewności w stosunkach między stronami. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, iż powództwo o ustalenie nie może być traktowane jako sposób na pozyskanie środka dowodowego, z którego strona mogłaby następnie skorzystać w innym postępowaniu. Powód nie ma bowiem interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie nieistnienia prawa, gdy wnosi takie powództwo wyłącznie w celu uzyskania orzeczenia, które ma służyć ustaleniu dowodów lub faktów w innym postępowaniu (por. postanowienie SN z dnia 10 czerwca 2014 r., sygn. akt III PK 15/14). Należy wskazać, iż w niniejszej sprawie skuteczniejszym i dalej idącym sposobem ochrony praw powoda byłoby ewentualne wytoczenie powództwa o zapłatę nienależnie pobranej przez pozwanego raty kredytu, czy przykładowo wystąpienie z żądaniem o stwierdzenie nieważności umowy kredytowej, czy też w ramach obrony przed ewentualnym powództwem wytoczonym przez bank o zapłatę świadczenia, którego dotyczy niniejsza sprawa, w przypadku jego nie uiszczenia

Dlatego też Sąd Okręgowy zgadza się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, iż sama analiza charakteru żądania powoda daje postawy ku temu by stwierdzić brak interesu prawnego w wytoczeniu niniejszego powództwa i orzec o jego oddaleniu. Z tych względów należało uznać zarzut naruszenia art. 189 k. p. c. za niezasadny.

Odnosząc się natomiast do pozostałych zarzutów podnoszonych w apelacji dotyczących analizy treści umowy kredytowej oraz regulaminów kredytowego i produktowego Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż ocena prawna, której dokonał Sąd Rejonowy jest prawidłowa i nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego. Natomiast argumentacja przedstawiona w apelacji stanowi jedynie ponowne powielenie tej, która była przedstawiona w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

Wbrew twierdzeniom powoda Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż strony łączyła umowa o kredyt denominowany nie zaś kredyt walutowy. Cechą charakterystyczną tego rodzaju kredytu jest bowiem oznaczenie jego sumy konkretną kwotą pieniężną wyrażoną w walucie, nabywaną w chwili wypłaty w oparciu o wnioskowaną przez kredytobiorcę kwotę wyrażoną w walucie krajowej. Udzielenie kredytu następuje więc na podstawie bankowego kursu kupna waluty. Natomiast jego wypłata, zgodnie z postanowieniami regulaminu produktowego stanowiącego załącznik do umowy kredytowej, miała nastąpić w złotych.

Za niezasadne należy w ocenie Sądu Okręgowego uznać także argumenty powoda, który wskazuje, iż przed wejściem w życie nowelizacji ustawy Prawo Bankowe z 29 lipca 2011 r. nie było możliwe zawieranie kredytów denominowanych. Tego rodzaju umowy kredytowe były powszechne w obrocie również przed powyższą datą, funkcjonowały jednak jako umowy nienazwane. Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy nowelizacja niniejsza miała jedynie charakter prawnego usankcjonowania kredytów denominowanych. Z powyższych względów należało uznać za niezasadny zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 65 k. c.

Ponadto wskazać należy, iż Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował w niniejszej sprawie art. 69 ust. 2 pkt 4 a) ustawy o zmianie ustawy Prawo Bankowe i niektórych innych ustaw. Jak zostało wskazane wyżej, w związku z regulacją wprowadzoną niniejszą ustawą powód utracił interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie, bowiem eliminuje ona stan niepewności w stosunkach między stronami. Ponadto niniejsza nowelizacja ostatecznie potwierdziła legalność kredytu denominowanego.

Również nieuzasadnione okazały się zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 385¹ § 1 k. c. Sąd Rejonowy, prawidłowo uznał, iż po wejściu w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 roku o zmianie ustawy Prawo Bankowe oraz niektórych innych ustaw i dodaniu przepisu art. 69 ust. 2 pkt 4a Prawa bankowego, niedozwolony charakter omawianych postanowień umownych został wyeliminowany, w związku z czym nie było potrzeby badania abuzywności tych regulacji w niniejszym postępowaniu.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia apelacji powoda. Z tego względu Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda w całości.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie zasady odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażonej w art. 98 k. p. c. § 1, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zważywszy na oddalenie apelacji w całości, powód zobowiązany został do zwrotu poniesionych przez pozwanego kosztów postępowania. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej ustalona została na podstawie § 12 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 6 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSR (del.) Wiesława Śmich SSO Agnieszka Fronczak SSO Robert Zegadło